

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 8/2017 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen kaksoiskansalaisten oikeuksia rajoittavan lain valmistelusta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Markus Mustajärven /vas näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KKV 8/2017 vp:

Aikooko hallitus valmistella sellaisen esityksen, joka käytännössä johtaa virkakieltoon silloin, kun on kyse kaksoiskansalaisuudesta ja tietyistä julkisista viroista,

koskeeko mahdollinen virkakielto myös ministerinimityksiä ja kaikkia kansalaisuuksia yhtä lailla ja

onko hallituksen vastuuministeri huolestunut siitä, että tällaiset leimaavat hankkeet saattavat heikentää Suomen asemaa kansainvälisesti kiinnostavana opiskelu- ja työskentelymaana?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Valtiovarainministeriö valmistelee parhaillaan valtion virkamieslain muuttamista siten, että voimassa olevan lain 7 §:ää tarkistetaan ja saatetaan ajan tasalle niiden virkojen osalta, joihin voidaan nimittää vain Suomen kansalainen. Suomen kansalaisuutta koskeva vaatimus täyttyisi kuten nykyisin myös silloin, kun henkilöllä on lisäksi yhden tai useamman muun valtion kansalaisuus. Tämän lisäksi valmistellaan virkamieslakiin uutta säännöstä, jonka mukaan nimitysharkinnassa on varmistuttava virkaan valittavan henkilön nuhteettomuudesta sekä siitä, ettei hänellä ole sellaisia sidonnaisuuksia, jotka voivat vaarantaa virkaan kuuluvien tehtävien asianmukaisen hoitamisen.

Samassa yhteydessä valmistellaan oikeusministeriön vastuulla olevan turvallisuusselvityslain muuttamista. Turvallisuusselvityslakia muutettaisiin siten, että henkilön luotettavuuden ja painostuksesta vapaan ja riippumattoman tehtävien hoidon varmistamiseksi voidaan selvittää hänen ulkomaansidonnaisuuksiaan nykyistä laajemmin laissa tarkemmin säädettävissä tapauksissa. Esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle kuluvan kevätistuntokauden loppupuolella.

Valtion virkamieslain muutosten valmistelun alkuvaiheessa kesällä 2016 valmisteltiin valtion virkamieslain muuttamista siten, että erikseen säädettäviin valtion virkoihin voitaisiin nimittää vain sellainen Suomen kansalainen, jolla ei ole muun valtion kansalaisuutta. Tähän säännökseen ehdotettiin liitettäväksi mahdollisuus saada erivapaus siten, että myös monikansalaisen nimittäminen olisi erillisen harkinnan perusteella ollut mahdollista.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 8/2017 vp

Valmisteltavana olleeseen esitykseen arvioitiin kuitenkin lausuntokierroksen jälkeen liittyvän perustuslain yhdenvertaisuussääntelyn kannalta ongelmallisia kohtia. Myös eräiden Suomea sitovien kansainvälisten sopimusten kannalta esitys oli pulmallinen eikä erivapausmahdollisuuden katsottu riittävästi korjaavan näitä puutteita. Useassa lausunnossa oli tuotu esille myös se, ettei pelkästään valtion virkamieslain muutoksilla pystytä ratkaisemaan kansallisen turvallisuuden takaamiseen liittyviä kysymyksiä. Lausunnoissa esitettiin myös, että valmistelua jatkettaiisiin mallilla, jossa virkamieslain uudistusten lisäksi tarkastellaan turvallisuusselvityslain muuttamisen tarpeet.

Lausuntopalautteen jälkeen kokonaisuutta arvioitiin uudelleen ja valmistelua päätettiin jatkaa edellä kuvatulla tavalla.

Nyt valmisteltavaan valtion virkamieslain muuttamista koskevaan esitykseen ei liity virkakieltoa kaksois- tai monikansalaisille. Valmistelussa on otettu ja otetaan huomioon perus- ja ihmisoikeuksien toteutuminen. Esityksen lähtökohtana on se, että henkilön nuhteettomuuden ja tehtävien luotettavan hoidon varmistaminen arvioidaan yksilöllisesti.

Nähdäkseni nyt valmistelussa oleva lainsäädäntö ei heikennä Suomen asemaa kansainvälisesti kiinnostavana opiskelu- ja työskentelymaana.

Valtiovarainministeriön tietoon on saatettu, että puolustusministeriö ja rajavartiolaitos ovat käynnistäneet omat selvityshankkeensa, joiden tarkoituksena on tarkentaa kaksoiskansalaisuuteen liittyvää lainsäädäntöä sotilasvirkojen osalta.

Helsinki 27.2.2017

Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen